

Simulatieonderwijs

Casus 2 PLP1B buikpijnlachten

Introductie voor de docent: (niet voorlezen aan de studenten)

Deze casus gaat over mevrouw Cornelissen. Mevrouw Cornelissen is 88 jaar. Mevrouw woont nog zelfstandig. Het is hoogzomer en al twee weken tussen de 25 en 30 graden. Twee studenten zijn verpleegkundigen in de thuiszorg (kan een verpleegkundige zijn die ingewerkt wordt of kan een verpleegkundige en een stagiaire zijn). Ze komen bij mevrouw om haar steunkousen aan te doen. Mevrouw wacht altijd in bed totdat de kousen aan gedaan zijn. Verder is mevrouw nog redelijk zelfstandig. Het lopen gaat wel steeds moeizamer de laatste tijd. Dit komt door slijtage aan heupen en knieën. Hierdoor is ze minder actief, gaat ze minder naar de kaartclub en heeft ze minder sociale contacten. Wanneer de studenten bij mevrouw zijn moet mevrouw al vrij snel aangeven dat ze last van haar buik heeft. Ze heeft ook een verminderde eetlust. Het gaat om obstipatie die is ontstaan door de warmte. De bedoeling is dat de studenten de buikpijnlachten goed uitvragen en dat ze eventueel bedenken dat het obstipatie kan zijn. Hierbij zou het mooi zijn wanneer ze mevrouw uitleggen waar dit door ontstaat en wat mevrouw eventueel kan doen om de klachten te verbeteren. Verder is het ook belangrijk dat ze aandacht hebben voor het feit dat mevrouw minder mobiel is en hierdoor minder sociale contacten heeft.

Vorbereidingen voor de les door docent (of door Siewert) :

- Pop in nachtkleding klaar leggen.
- Pop een beetje rechtop zittend in bed
- In/op de kast ligt de gewone kleding van mevrouw klaar.
- Steunkousen voor mevrouw klaar leggen (eventueel gewoon tubigrip waar we op schrijven dat het steunkousen zijn)
- Geeltjes en pennen voor de (tips en) tops van de studenten die observeren.
- Patiëntendossier klaar leggen

Briefing casus

Informatie voor studenten die verpleegkundigen of stagiaires spelen (lees dit hardop voor zodat alle studenten het horen)

Jullie zijn werkzaam als wijkverpleegkundigen. Het is dinsdagochtend half 8. Jullie werken vandaag met zijn tweeën. Eén van jullie is 4e jaars HBO-V verpleegkundige en de ander is net klaar met de HBO-V. Het is al twee weken prachtig weer. Iedere dag tussen de 25 en 30 graden. Jullie hebben een route gekregen met veel verschillende patiënten die jullie lekker op de fiets kunnen afleggen met dit mooie weer. De eerste patiënt waar jullie naar toe gaan is een patiënt die jullie allebei niet goed kennen. Het is mevrouw Cornelissen. Mevrouw Cornelissen is 88 jaar. Mevrouw is weduwe en heeft

geen kinderen. Mevrouw is nog erg zelfstandig. Ze gaat er regelmatig op uit om te kaarten en te wandelen met een aantal andere dames. De laatste tijd heeft ze steeds meer pijn in haar benen. Dit blijkt te komen door slijtage aan heupen en knieën. Hierdoor gaat het lopen steeds moeilijker. Mevrouw heeft bij collega's aangegeven dat ze hierdoor niet zo vaak meer naar haar kaartclubje gaat en ook bijna nooit meer mee gaat om te wandelen. Jullie gaan naar mevrouw Cornelissen om haar te helpen bij het aantrekken van haar steunkousen. Mevrouw blijft op bed liggen totdat jullie haar steunkousen hebben aangedaan. Jullie hebben een sleutel van het huis en mogen naar binnen lopen zodat mevrouw niet hoeft op te staan.

Vervolgens worden de rollen verdeeld. Begin met de rol van de verpleegkundigen. Stuur ze daarna weg en verdeel dan pas de rest van de rollen

- Verdeling van de rollen;
 - Geef twee studenten de rol van stagiaire en verpleegkundige. Je stuurt ze daarna even de gang op alsof ze naar de patiënt toe moeten fietsen. Eventueel kun je ze een rondje laten lopen naar de sociale ruimte en via de andere gang weer terug. In die tijd kunnen ze samen een plan van aanpak maken.
 - Geef één student de rol van hulp die eventueel ingeschakeld wordt dit kan zijn:
 - Een kennis (mevrouw Hansen) die redelijk in de buurt woont en ook naar de kaartclub gaat en mee gaat wandelen.
 - Van de huisarts of de praktijkondersteuner of de doktersassistente.
 - Geef één student de rol van patiënt (eventueel kun je er als docent ook voor kiezen om deze rol zelf te spelen)
- De andere studenten zullen observeren. Verdeel de aandachtspunten onder de studenten.
 - Communicatie met de cliënt
 - Communicatie/samenwerking met elkaar
 - Communicatie met werkbegeleider.
- Instrueer ze om tijdens de simulatie de tips en de tops te noteren op de geeltjes. Geef aan dat je sowieso meer tops dan tips wilt horen. (eventueel kun je er ook voor kiezen om ze alleen maar feedback op de goede dingen te laten geven)

Volgende stappen voor de docent

Instrueer de andere studenten die een rol spelen aan de hand van de instructies in de bijlage. Je kunt de instructies uitdelen of je kunt ze aan ze voorlezen. Zorg ervoor dat de andere studenten die meespelen in het scenario de andere rollen niet lezen. De studenten die observeren mogen wel alle rollen lezen en zien.

Indien je er klaar voor bent en de verpleegkundigen (studenten) zijn weer terug start je het scenario.

Start scenario

De stagiaire en de verpleegkundige komen binnen bij mevrouw

Wat verwacht je nu van de studenten?

- Dat ze zich netjes voorstellen aan de patiënt.
- Dat ze aandacht aan de patiënt geven door een praatje te maken.
- Dat ze ingaan op de klachten aan de benen van mevrouw en welke gevolgen dit heeft voor mevrouw.
- Eventueel checken of het mevrouw nog wel lukt om de zelfzorg verder zelfstandig uit te blijven voeren.
- Dat ze met de patiënt bespreken wat ze gaan doen. Dus het aantrekken van de steunkousen. Dat ze mevrouw hier ook zeggenschap in geven. Hoe wil zij het hebben, hoe zit ze lekker etc.
- Dat ze ingaan op de buikpijnklachten van de patiënt. Dus doorvragen:
 - Wat voor soort pijn het is,
 - Hoe erg de pijn is
 - Hoe lang ze die klachten al heeft, of de klachten erger/minder erg geworden zijn.
 - Of ze de klacht al vaker gehad heeft
 - Of er iets is dat de klachten erger of minder erg maakt.
 - Waar mevrouw zelf denkt dat het door komt.
 - Eventueel vragen naar verandering in eet en drinkpatroon
 - Of mevrouw nog andere klachten heeft
- Dat ze na gaan hoe ernstig de klachten van obstipatie zijn.
 - Wanneer heeft mevrouw voor het laatst ontlasting gehad?
 - Kan mevrouw nog wel windjes laten?
 - Rommelt het in haar buik?
 - Doet het pijn wanneer mevrouw ontlasting heeft?
- Eventueel kunnen ze er aan denken om wat controles te doen zoals tensie, temperatuur meten. Dit hoeft echter niet. Het doel van deze simulatie is echt communicatie
- Indien ze uit het gesprek halen dat mevrouw onvoldoende drinkt in deze hitte kunnen ze eventueel met haar bespreken wat het belang van goed drinken is in deze omstandigheden
- Ook kunnen ze bespreken dat de verminderde mobiliteit obstipatie klachten kan geven.
- Samen met mevrouw bespreken welke mogelijkheden er zijn om wel voldoende beweging te krijgen (misschien zijn er bewegingen waarbij mevrouw niet te veel last van haar benen heeft maar ze toch actief bezig is) en voldoende te drinken (bijvoorbeeld een kan drinken naast haar stoel zetten)
- Eventueel schakelen ze de buurvrouw in voor meer informatie of om mee te denken over een oplossing.
- Eventueel bellen ze de huisarts om te overleggen. Hierbij let je vooral op de informatieoverdracht. Wat vertellen ze de huisarts en op welke wijze. Dit hoeft nog niet persé volgens een bepaalde overdrachtstechniek maar moet wel helder en concreet zijn.
- Aandacht hebben voor de verminderde sociale contacten en de beginnende eenzaamheidsklachten.

Debriefing

Hanteer heel zorgvuldig de onderstaande structuur die bij een debriefing hoort:

- Laat de studenten die gespeeld hebben in één woord benoemen hoe ze zich voelen.
- Beschrijving van het scenario. Je laat de studenten die mee speelde in het scenario in chronologische volgorde vertellen wat er gebeurde van begin tot eind. Laat ze zo objectief

mogelijk vertellen (dus zonder goed en fout) en moedig ze aan door steeds te vragen en toen en toen. Eventueel kunnen de observanten de ontbrekende stukken invullen.

- Daarna de studenten laten benoemen wat ze zelf goed vonden gaan. Stimuleer dit door steeds door te vragen. Wat was daar goed aan en wat was er nog meer goed.
- Daarna een ronde maken waarin de observanten de goede punten benoemen. Stimuleer dit door steeds door te vragen. Wat was daar goed aan en wat was er nog meer goed.
- Daarna de casus laten analyseren door de studenten die mee speelde in het scenario. Welke verbeterpunten zien ze zelf, waarom zijn dit verbeterpunten en hoe doen ze dit een volgende keer.
- Laat de andere studenten feedback geven aan de hand van de aandachtspunten die zij aan het begin van het scenario gekregen hebben. (feedbackregels goed hanteren).
- Vraag aan het einde wat de studenten mee naar huis nemen (wat hebben ze geleerd) Maar sta vooral stil bij wat er allemaal goed ging. Dus vraag ook welk positief punt ze mee naar huis nemen.

Instructies voor student die patiënt speelt:

Je bent mevrouw Cornelissen. Je bent 88 jaar, weduwe en je hebt geen kinderen. Je bent nog erg zelfstandig. Je gaat er regelmatig op uit om te kaarten en te wandelen met een aantal andere dames. De laatste tijd heb je steeds meer pijn in je benen. Hierdoor gaat het lopen steeds moeilijker. De pijn blijkt door slijtage in je heupen en knieën te komen. Door de pijn en het lastige lopen ga je niet meer twee keer in de week naar je kaartclubje en lukt het de laatste weken helemaal niet meer om mee te gaan wandelen. Hierdoor ben je erg veel alleen thuis. Je beseft steeds beter dat je geen kinderen en kleinkinderen hebt om op terug te vallen. Je voelt je soms wel een beetje eenzaam.

Iedere ochtend komt er iemand van de thuiszorg om je te helpen met het aan doen van je steunkousen. Tot die tijd blijf je altijd zoveel mogelijk op bed liggen zodat de benen niet te dik worden voordat de steunkousen aan gaan.

De laatste drie dagen heb je ook nog last van je buik gekregen. Je hebt een zeurderige pijn in je buik, een vol gevoel. Ook minder trek in eten. Je hebt soms aandrang om naar het toilet te gaan maar wanneer je eenmaal op het toilet bent lukt het niet. Wanneer ze je vragen om een cijfer aan de pijn te geven geef je het een 3. De pijn is de laatste drie dagen een beetje toegenomen maar niet heel veel. Wanneer je eet zit je snel vol en heb je daarna meer last van je buik.

Wanneer de verpleegkundige en stagiaire vragen stellen geef je antwoord maar vertel niet te veel uit jezelf over de pijn en de eenzame gevoelens. Wanneer ze echt niets vragen geef je kleine beetje informatie weg om ze op weg te helpen.

Indien ze vragen naar een contactpersoon geef je de naam op van mevrouw huppelepup. Dat is een kennis die ook op de kaartclub zit en ook altijd mee gaat wandelen

Puntsgewijs de volgende aandachtspunten:

- Weduwe zonder kinderen
- Pijn in benen, moeite met lopen sinds een paar maanden, wordt steeds erger
- Niet meer wandelen
- Minder vaak naar kaartclub
- Soms eenzaam gevoel
- Zeurderige pijn in buik
 - sinds ongeveer 3 dagen
 - Pijncijfer 3
 - Pijn beetje toegenomen
 - Snel vol met eten
 - Na eten iets meer pijn
 - Moet vaak naar toilet voor ontlasting maar lukt vaak niet als je op toilet zit
- Contactpersoon is mw Hansen, kennis van kaarten/wandelen

Instructies voor student die kennis (mevrouw Hansen) of huisarts speelt.

Je naam is mevrouw Hansen. Je bent een kennis van mevrouw Cornelissen. Tot voor kort gingen jullie samen vaak naar de kaartclub en wandelen. De laatste tijd gaat mevrouw Cornelissen bijna nooit meer mee. Af en toe bel je haar om te vragen hoe het met haar gaat. Jullie kunnen het wel goed met elkaar vinden en wonen niet al te ver bij elkaar vandaan. Indien de studenten je bellen voor advies denk je actief mee.

Indien ze je als huisarts inschakelen voor advies stuur je ze in de richting van de obstipatie door de juiste vragen te stellen (dus vraag naar eet en drinkpatroon en bewegen). Daarna vraag je ze om een mantelzorger in te schakelen om mee te denken over een oplossing. Dus hoe lukt het om mevrouw beter te laten drinken en meer te laten bewegen. Daarnaast geef je aan dat je een recept naar de apotheek zult sturen voor een laxeermiddel.